AH 463

2026Z20514

Antwoord van staatssecretaris Eerenberg (Financiën), mede namens de minister van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking (ontvangen 27 oktober 2026)

Vraag 1.
Bent u bekend met het artikel “Staat mogelijk voor honderden miljoenen het schip in door fraude via verzekeraar Atradius”?

Antwoord vraag 1.
Ja.

Vraag 2.
Deelt u de constatering dat er al langer zorgen bestaan rondom mogelijke tekortkomingen in de bestrijding van fraude en financiële criminaliteit bij exportkredietverzekeringen, zoals bijvoorbeeld gepubliceerd in Regimes of Permission: Export Credit Agencies, Anti-Money Laundering and Anti-Terrorism Financing (2025) en zoals blijkt uit meerdere zaken de afgelopen jaren?

Antwoord vraag 2.
Ik ben bekend met het rapport Regimes of Permission. Zie de beantwoording van vraag 3 voor nadere toelichting over de maatregelen die wij de afgelopen paar jaar hebben genomen.

Vraag 3.
In hoeverre komen de aangekondigde maatregelen uit uw Kamerbrief d.d. 3 juli 2026 (Kamerstuk 26 485, nr. 463) overeen met de aanbevelingen voor overheden en exportkredietverzekeraars uit het bovengenoemde rapport Regimes of Permission? Kunt u aangeven welke maatregelen u wel, welke gedeeltelijk en welke u niet overneemt en waarom?

Antwoord vraag 3.
De bestrijding van financiële criminaliteit, zoals fraude en omkoping is een hoge prioriteit binnen de exportkredietverzekering (ekv) faciliteit. Ik ben bekend met de aanbevelingen voor overheden en exportkredietverzekeraars uit het rapport Regimes of Permission. De aanbevelingen in het rapport hebben specifiek betrekking op de rol van exportkredietverzekeraars als poortwachter binnen het financiële stelsel en zien toe op het onderzoeken van de mogelijkheden om het toezicht op de ekv’s ten aanzien van financiële criminaliteit te versterken.

Veel aanbevelingen uit het rapport komen overeen met de huidige werkwijze binnen het compliance-beleid van de ekv. Zo wordt aanbevolen om de onafhankelijkheid van compliance binnen de organisatie te borgen, de samenwerking met andere exportkredietverzekeraars op het vlak van compliance te verbeteren en het due diligence onderzoek aan te scherpen.

Afgelopen jaren heb ik ingezet op aanscherping van het bestaande beleid ter voorkoming van financiële criminaliteit en heb ik aanvullende maatregelen genomen om het compliance-beleid te versterken. In 2022 is het anti-omkopingsbeleid voor de ekv-faciliteit geëvalueerd. De aanbevelingen uit deze evaluatie zijn vervolgens geïmplementeerd en in 2024 is het anti-omkopingsbeleid verder versterkt[1]. Er is onder meer een aangescherpt risico-acceptatiebeleid ingevoerd bij ekv-uitvoerder Atradius Dutch State Business (ADSB) met een helder en effectief risicobeoordelingskader en risico-acceptatie principes zodat risico’s tijdig worden

[1] Kamerstuk 35925 nr. 39 Rapport 'Beleidsevaluatie anti-omkopingsbeleid voor de exportkredietverzekeringen' en Kamerstuk 36200, nr. 11 Plan van aanpak anti-omkopingsbeleid exportkredietverzekeringen (ekv).

gevonden en beoordeeld. Ook is er binnen ADSB een onafhankelijke compliance functie ingevoerd.

In juli 2026 is uw Kamer geïnformeerd over de aangifte die de Nederlandse staat heeft gedaan wegens vermoedens van fraude en valsheid in geschrifte[2]. Deze aangifte is gedaan nadat ADSB uitgebreid onderzoek had verricht na signalen over fraude. In deze Kamerbrief is uiteengezet welke maatregelen naar aanleiding van deze casus zijn genomen om fraude bij de ekv in de toekomst te voorkomen. Deze aanpassingen betreffen onder meer het scherper definiëren van risico-indicatoren van fraude en het stellen van scherpe eisen aan garanten, zodat fraude met financiële cijfers en accountantsverklaringen gedetecteerd kan worden. Ook is in het nieuwe beleid een vereiste opgenomen dat een garant een belang moet hebben in de partij of in het project waarvoor ze garant staat. Daarnaast wordt ingezet op verdere versterking van bewustwording over fraude bij de ekv. ADSB neemt in internationaal verband een leidende rol om ervaringen en handelingsperspectieven met andere landen te delen. Zo heeft ADSB andere exportkredietverzekeraars gewaarschuwd om herhaling te voorkomen. ADSB werkt momenteel aan een zorgvuldige risico-inventarisatie van alle mogelijke type frauderisico's binnen de ekv-faciliteit. Indien er risico's zijn die op dit moment onvoldoende in beleid zijn vervat, dan zal het beleid hierop aangepast worden.

In het kader van de aanbesteding van de uitvoering van de ekv-faciliteit zijn aanvullende maatregelen opgenomen om compliance-risico's te beheersen. Deze aanvullende maatregelen behelzen met name een nieuwe governance structuur. Zo zal de ekv-uitvoerder straks moeten beschikken over een hoofd risico beheer (Chief Risk Officer) en een hoofd juridische zaken (Chief Legal Officer). Deze personen zullen zich bezighouden met het detecteren en mitigeren van onaanvaardbare risico's, waaronder het risico op fraude.

Het rapport beveelt overheidsinstanties tevens specifiek aan om discussie te voeren over het toezicht op exportkredietverzekeringen in hun rol als 'poortwachter' binnen de financiële sector. ADSB valt niet onder de Wet ter voorkoming van witwassen en financiering van terrorisme (Wwft). ADSB volgt een ander wettelijk kader dan financiële instellingen die wel onder de Wwft vallen. Zie voor verdere toelichting over het wettelijk kader van de ekv de beantwoording op vraag 8.

Vraag 4.
Hoe beoordeelt u, tegen de achtergrond van de huidige fraudezaken, de constatering in het rapport Regimes of Permission dat exportkredietverzekeraars voor hun due diligence sterk afhankelijk zijn van informatie die door hun cliënten zelf wordt aangeleverd, waardoor informatie-asymmetrie ontstaat?

Antwoord vraag 4.
Voor de due diligence bij ekv-aanvragen maakt ADSB onder andere gebruik van informatie aangeleverd door de verzekerde partij. Een verzekerde heeft de plicht om ADSB als verzekeraar juist en volledig te informeren (de zogenaamde 'mededelingsplicht'). Het bewust niet aanleveren van de juiste of volledige informatie leidt tot het verlies van het recht op schadevergoeding.

Daarnaast is aanvullende externe informatie vereist, waaronder, maar niet uitsluitend, de jaarrekeningen van zowel de verzekerde als de afnemer, en ook officiële registratiebewijzen van de relevante partijen. Op een case-by-case basis wordt door ADSB aanvullende informatie opgevraagd en/of geverifieerd bij onafhankelijke partijen, onder andere ambassades, consultants of juridische adviseurs.

Inherent aan het verzekeringsmodel, en daarom ook aan exportkredietverzekeringen, is dat er een zekere mate van informatie-asymmetrie kan zijn. Door aangeleverde informatie te combineren met extern en eigen onderzoek beoogt ADSB dit zoveel mogelijk te ondervangen. Als in een transactie zogeheten red flags (risico-indicatoren) worden geconstateerd, verricht ADSB een verdiepend onderzoek (Enhanced

---

[2] Kamerstuk 26485 nr. 463. Kamerbrief over informeren over de aangifte van fraude en de aanscherping van het beleid voor de exportkredietverzekering (ekv).

Due Diligence). Dit betekent een verdiepend onderzoek met aanvullende documentatie gerelateerd aan de geconstateerde risico's.

Vraag 5.
In hoeverre verrichtte Atradius Dutch State Business (ADSB) zelfstandig onderzoek naar garanten, tussenpersonen en andere partijen in de transactieketen, in plaats van uitsluitend af te gaan op informatie van de verzekerde?

Antwoord vraag 5.
ADSB verricht bij iedere ekv-aanvraag een onderzoek naar de relevante partijen die bij de transactie betrokken zijn en de structuur van de transactie. Daarbij worden onder meer de aanvrager, afnemer, eventuele garanten, tussenpersonen, agenten, eindgebruikers en overige relevante partijen gescreend en beoordeeld. Daarbij kijkt ADSB onder andere naar:

- risico's op omkoping en corruptie;
- naleving van internationale sanctieregimes;
- witwas- en terrorismefinancieringsrisico's;
- transparantie van eigendomsstructuren en identificatie van Ultimate Beneficial Owners (UBO's);
- betrokkenheid van Politically Exposed Persons (PEP's); en
- reputatierisico's en relevante media-signalen.

Ook beoordeelt ADSB de achterliggende eigendoms- en zeggenschapsstructuren inclusief de ultimate beneficial owners (UBO's) en directie van de relevante partijen. In dat kader worden onder meer structuurtekeningen, registratiedocumenten en financiële informatie opgevraagd. ADSB baseert het onderzoek dus gedeeltelijk op informatie vanuit de verzekerde en gedeeltelijk op eigen onderzoek. In het geval van een red flag wordt een verdiepend onderzoek uitgevoerd (Enhanced Due Diligence) waarbij aanvullende informatie wordt opgevraagd die gerelateerd is aan het risico. Zo kan in het geval van mogelijk hoog risico een legal opinion worden opgevraagd bij een externe partij.

Vraag 6.
Klopt het dat bij de huidige fraudezaken vermoedelijk gebruik is gemaakt van vervalste financiële informatie en accountantsverklaringen? Waarom waren de bestaande controlemechanismen van ADSB niet in staat deze informatie eerder als mogelijk frauduleus te identificeren?

Antwoord vraag 6.
Het klopt dat er vermoedelijk gebruik is gemaakt van vervalste financiële cijfers van de garanten en vervalste accountantsverklaringen die betrokken waren bij de mogelijke fraudezaken. Hierbij lijkt sprake te zijn van een geraffineerd internationaal netwerk, waarbij partijen bij meerdere exportkredietverzekeraars in andere landen valse documentatie aangeleverd kregen. Naar aanleiding hiervan zijn maatregelen genomen om dit type fraude bij de ekv in de toekomst te voorkomen. Zo is het ekv-beleid ten aanzien van de inzet van garanten aangescherpt en zijn maatregelen genomen om fraude met vervalste financiële informatie tijdig te herkennen en te mitigeren. Daarnaast loopt er momenteel ook nog een traject om te bepalen of er aanvullend maatregelen nodig zijn. Zie ook antwoord op vraag 3.

Vraag 7.
Welke controles verrichtte ADSB op de financiële positie van een garant vóór het afgeven van een polis? Werden accountantsverklaringen rechtstreeks bij de betreffende accountant geverifieerd?

Antwoord vraag 7.
ADSB beoordeelt voorafgaand aan de afgifte van een polis de financiële positie van een garant. Daarbij worden onder andere de beschikbare financiële stukken geanalyseerd, waaronder jaarrekeningen over meerdere boekjaren. Afhankelijk van een aanvraag kan ADSB aanvullende verificatiestappen uitvoeren en worden in voorkomende gevallen de accountantsverklaringen rechtstreeks bij de betreffende accountant geverifieerd. Voor het overige onderzoek dat ADSB verricht naar garanten wordt verwezen naar het antwoord op vraag 5.

Vraag 8.

Deelt u de mening dat het goed is dat banken, verzekeraars en andere financiële instellingen vergaande verplichtingen hebben om witwassen, terrorismefinanciering en andere financiële criminaliteit te voorkomen? Waarom gelden voor een publieke exportkredietverzekeraar die namens en voor rekening en risico van de Staat opereert niet dezelfde of vergelijkbare wettelijke verplichtingen?

Antwoord vraag 8.
Banken, verzekeraars en andere financiële instellingen hebben een belangrijke rol als poortwachter binnen het financiële stelsel om te voorkomen dat geld wordt gebruikt om te witwassen en terrorisme te financieren en in het waarborgen van de integriteit van het financiële stelsel. De meeste financiële instanties vallen onder de Wwft vanwege het hoge risico op witwassen binnen deze sectoren. De Wwft is wettelijk echter niet van toepassing op schadeverzekeraars en dus niet van toepassing op ADSB. Deze wettelijke afbakening ontslaat ADSB niet van de plicht om risico's op financiële criminaliteit tijdig te beoordelen en te mitigeren. Voor de ekv gelden internationale en nationale wettelijk kaders met betrekking tot financiële criminaliteit.

Internationaal vormen de OESO (Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling) regels zoals beschreven in de Convention (1997), en Recommendation (2019) het dwingende normatieve kader voor de aanpak van financiële criminaliteit binnen de exportkredietverzekeringen. Het herziene anti-omkopingsbeleid voor de ekv uit 2024 volgt de OESO-standaarden met betrekking tot het voorkomen van omkoping in de ekv, zoals bijvoorbeeld het verplichte Enhanced Due Diligence (EDD) onderzoek bij verhoogd risico. Nederland acht het van groot belang om binnen de OESO een voortrekkersrol op zich te nemen met als doel om omkoping internationaal tegen te gaan en om het internationaal gelijk speelveld tussen exportkredietverzekeraars te versterken. Zo heeft Nederland binnen de OESO actief bijgedragen aan de afronding van de Guidance Note on Anti-Bribery, een kennisdocument voor exportkredietverzekeraars zodat onderlinge kennis en ervaring beter kan worden uitgewisseld en harmonisatie kan worden bevorderd.

Op nationaal niveau is ADSB verplicht melding te doen bij het Openbaar Ministerie (OM) wanneer sprake is van een redelijk vermoeden van een strafbaar feit conform het Wetboek van Strafvordering en ADSB dient te worden voldaan aan de onderzoeksplicht volgend uit de Sanctiewet.

Tot slot werkt ADSB bij veel ekv-aanvragen nauw samen met banken. Zo kan ADSB de financiering van banken verzekeren, waardoor banken gedeeltelijk zijn gedekt tegen mogelijke wanbetaling. Banken vallen onder toezicht van de Wwft. Indirect vindt er in deze gevallen dus toezicht vanuit de Wwft plaats middels de samenwerking met banken. Het is daarbij van belang te benoemen dat ADSB verplicht is haar eigen due diligence (onderzoek) te verrichten en niet leunt op het onderzoek van derde partijen, zoals banken.

Vraag 9.
Welke wettelijke instantie houdt momenteel toezicht op de naleving door ADSB van haar verplichtingen op het gebied van het voorkomen van witwassen, terrorismefinanciering en andere financiële criminaliteit?

Antwoord vraag 9.
ADSB voert de ekv-faciliteit uit op naam en voor risico van de Nederlandse staat. De Staat controleert of ADSB de ekv-faciliteit conform beleid en wettelijke kaders uitvoert. De Auditdienst Rijk (ADR) controleert in haar rol als onafhankelijke interne auditor, in het kader van de controle van de departementale jaarrekeningen, onder andere de toereikendheid van het beleid ter voorkoming van misbruik en oneigenlijk gebruik van publieke middelen. De externe accountant van ADSB houdt daarnaast toezicht op de naleving van het ekv-beleid door ADSB.

Vraag 10.
Zijn er voldoende wettelijke waarborgen om ADSB verantwoordelijk te houden voor gebrekkige controles die tot gevolg hebben dat miljoenen aan belastinggeld verloren gaan?

Antwoord vraag 10.
Er lijkt sprake te zijn van een geraffineerd internationaal netwerk, waarbij partijen bij meerdere exportkredietverzekeraars valse documentatie hebben ingediend om in aanmerking te komen voor een ekv. Naar aanleiding van deze casus is het ekv-beleid aangescherpt zoals toegelicht in de beantwoording van vraag 3.

Vraag 11.
In hoeverre heeft ADSB volgens u de capaciteit en kennis in huis om risico's op misbruik in te schatten en fraude te detecteren voordat een polis wordt afgegeven? Heeft ADSB mensen in dienst die hierin gespecialiseerd zijn? Huurt ADSB hiervoor externe partijen in? Zo ja, welke?

Antwoord vraag 11.
ADSB beschikt over kennis en procedures om risico's op misbruik en mogelijke fraude bij de beoordeling van aanvragen te identificeren en te adresseren. Daarbij wordt gebruikgemaakt van interne expertise op het gebied van risicoanalyse, compliance, due diligence en transactiebeoordeling. Daarnaast hanteert ADSB het ‘Three Lines of Defence’ model. Binnen dit model zijn compliance-specialisten zowel geïntegreerd in de operationele processen (eerste lijn) als werkzaam binnen een onafhankelijke compliance functie (tweede lijn). Naar aanleiding van de vermeende fraude hebben medewerkers van ADSB en van de ministeries van Financiën en Buitenlandse Zaken aanvullende externe trainingen gekregen over frauderisico’s. Indien nodig kan bij ekv-aanvragen of op reguliere basis externe expertise worden ingehuurd. Tot slot zal, zoals ook bij eerdere antwoorden hierboven is aangegeven, blijvend worden geïnvesteerd in de verdere aanscherping van beleid, fraude-detectie en due diligence-processen. Bestaande beleidskaders worden daarbij continu geëvalueerd en waar nodig aangepast op basis van actuele casuïstiek, nieuwe risico-inzichten en steeds geraffineerdere fraudemethoden. Daarnaast wordt binnen internationale fora, waaronder de OESO en het internationale netwerk van exportkredietverzekeraars, actief kennis en ervaring uitgewisseld.